

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadványtalan évről:
 Éves ára... 18 kor.
 Helyben készítésre:
 Éves ára... 20 kor.
 Vidékre postán küldve:
 Éves ára... 24 kor.

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétvége kivételével
 minden vasárnap és ünnepnapon.

Árjegyzék és kiadványi
 Nagyvárad, Apáczai-utca 6.

A szerkesztőség kérésre visszajelöl
 vagy megválaszol nem vállalhat.

Hirdetések és hirdetések
 kiadványtalan évről.

Árjegyzék és kiadványi

NAGYVÁRAD, augusztus 18.

Király és nemzet.

(—a.) Ősz királyunk születése napja évről-évre alkalmat ad a nemzetnek loyális, dinasztikus érzelmei nyilvánítására.

És ez a dinasztikus érzelmek, különösen ha valami újabb tápot nyer, nem marad a sablonos formák között, hanem impozáns módon nyilvánul meg ékesen jelezve, hogy a magyar törhetetlen dinasztikus érzelmű nép.

A magyar történet lapjai évszázados küzdelmekről emlékeznek meg, melyek a dinasztia és a nemzet között lefolytak. De nem a dinasztia ellen küzdöttek, hanem pro libertate et patria — a szabadságért és hazáért. Amint az uralkodóház beleélté magát a nemzet érzelmeibe és ha nem is adta meg a küzdelem célját, a nemzet jogait, de csak valamennyire is kedvezett a nemzeti érzelmenek, nyomában rögtön fellángolt a nemzeti lelkesedés: Moriamur pro rege nostro. — Életünk a királyért.

A múlt század harminczas éveiben ötödik Ferdinánd uralkodása idején sok gravamen gyűlt össze. Éveken át nem hívták össze az országgyűlést, adókat vettek ki, sőt ujonczozni is akartak. Ezt azonban még sem merték megtenni az országgyűlés beleegyezése nélkül. Össze kellett tehát hívni a Karokat és Rende-

ket. Bécsben a családi tanácsban arról tárgyaltak, hogyan és mivel békiítsék meg a neheztelő magyarokat. Nem találtak semmi alkalmas módot rá. Végül a király arra határozta el magát, hogy magyarul nyitja meg az országgyűlést. (Akkor még latin volt a diéták tárgyalása nyelve.)

Általános megütközés követte a király határozatát, mert mindnyájan tudták róla, hogy nem beszél magyarul. De a király kimagyarázta magát:

— Csak annyit halljanak magyarul: Tekintetes Karok és Rendek! a többi akármilyen nyelven lehet mondani — elnyeli a zugó éljen — és örömrivalgás.

Ugyis lón. És a nagy örömben megfellekedtek minden gravamenről, megszávtak adót, katonát, mint a karikacsapás.

Ilyen a magyarnak dinasztikus érzelme és lelkesedése.

Ma is ilyenformán vagyunk. A másfél éves nagy küzdelem eredmény nélkül mult el. A chlopyi parancsot nem értette meg a magyar. De mikor Rákóczy hamvait keltette életre a király, akkor kigyúlt a dinasztikus lelkesedés tüze.

Ez a láz vetett fényt a mai ünnepre, a király születésnapjára. Ennek a nemes lelkesedésnek, a király és nemzet egyetértésének világító és lelkesítő tüzeit említtette meg elragadó beszédében Nagyvárad püspökének ékesen szóló ajka. És tovább árad ismét szerte a hazában, amerre csak

olvassák ezt a beszédet és hazafias lelkesedést és dinasztikus hűséget gyujt a szivekben mindenfelé.

Ne oltuk ezt a tüzet, hanem lobogtassuk annak lángját mindenfelé, nemcsak fényt, hanem világosságot és meleget áraszt az a magyar szivekre.

Ő Felsége születésnapja Nagyváradon.

Lélekemelő, szeretettel és a hagyományos hűséggel és méltó díszszel ünnepelte meg tegnap Nagyvárad közönsége király ő Felsége születése napját.

Régen 5 óra előtt a József ezred zenekara kiindult a várból s vig zeneszóval bejárta a fellobogózott város utcáit.

A tábori mise.

Alig volt hat óra, mikor a József ezred teljes díszben, a katonák csákóján zöld tölgy-lombbal, kivonultak zászlajuk alatt a zenekarral a Bonai-kút melletti nagy gyakorlótérre. Csakhamar követték őket a honvéd hadapródiskola 3. és 4. éves növendékei, a 4. honvédszázados ezred, az 1-ső közös huszár ezred káderja, a 19. tüzérezred és az élmezősi csapat legénysége, a tisztikarral.

A nagy térségen három sátor volt felállítva; az egyiket kereszt. Ebben volt az oltár elhelyezve.

Steinsberg altábornagy érkezését kártszóval jelezték s midőn megérkezett, a zenekar az osztrák néphymnust játszotta.

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Badolyka.

Iria: Hantko Emil.

Talajdonképen Réthy Clarissenek hívták. De mert már kis korában feltűnt az a bájos görög arczocskája, amelynek hajlásában benne van az egész antik világ elbájoló szépsége, az édes apja elnevezte Badolykának. És ez a név rajta marad.

Igy hívták a rokonok, így testvérei, sőt még a nagyobbik fiúnak a legjobb barátja, Hegyi Elemér is.

Igaz, hogy ez nagy merészség volt tőle, de tekintve, hogy Elemér már a jogot is rég elvégezte, Badolykának meg legfeljebb egy éve, hogy kezd a szoknyája a boka fölé nőni, némilg meztel, de még az is sokat tesz, hogy Elemér a gyakori látogatások folytán már úgy érezte magát a kedves, vendégszerető Réthyéknél, — mintha ő is családtag lett volna.

Nem is tűnt fel senkinek, ha úgy néha édesen elköltödek egymással, kivált a mikor a kis Clarisse haza-haza került — a zárdából.

— Hát Badolyka milyen bizonyítványt kapott a kedves testvéreitől?

— Mit érdekl az magát Hegyi bácsi?

— Még hogy bácsi? És miért akar már mindenáron véníteni.

— Mert maga meg mindenáron fiatalítani akar.

— Akkor bocsánat Clarisse nagysám.

— Kérem, Hegyi ur!

De azért a komoly bangu diskurzusnak mindig kacagás lett a vége.

Történt aztán, hogy Hegyi jó sokáig nem volt kinn Réthyéknél. Hivatalba került és így nem volt onygi szabad ideje.

Később meg az történt, hogy szabadságot kapott és Réthyék meghívására egy pár napra kiment hozzájuk is.

Természetesen, hogy az idő a legkellemesebben telt el. A park árnyas fái és bokrai közt, hova a nap forró melegé nem hatolt be, töltötték a nap legnagyobb részét. És lopva olyan naiv csínyeket követtek el és olyan jókat nevettek rajta; de nem csoda, Hegyinek mint egész városi gyereknek nem volt része az ilyenekben. Elővettek két pulykát és megitták őket borral, azután egymásra erőztették őket, jókat mulatva a dühös párvi dalban, míg csak a pulykák kimerülve ki nem dűltek. — A kert végeről egyszerre nagy kopogás ok hangzanak? Mi lehet az? kérde Hegyi. Tüloás. Tüloás? Na akkor rézzük meg, még olyat ugy sem láttam. Megézték, Hegyi neki is állt, hogy tülojon, de többet kopogott, mint amennyi eredménye lett munkájának.

Egyszer meg eltozott a dohányozni valójuk és a fiuk meg majd meghaltak egy kis füstért. Az öreg Réthy meg kinn volt a cséplésnél. Tűvé tettek mindent, de nem találtak sehol.

Végre is Badolyka talált 2 médiát, de nem szólt semmit, hanem mikor reménytelenül visszamentek a kertbe, adta át a két szivart Hegyinek.

A Réthy fiúkban hirtelen felébredt a rablás ősz öne és a kisebbik gyorsan kikapva az egyik szivart Hegyi kezéből, futásnak eredt. A nagyobbik nyilván csak a vendégjogot akarván r-spektálni, azért nem kapta ki a másik szivart, hanem a kisebbik után szaladt, hogy elrabolja tőle a jogtalan tulajdont.

Az örületes hajszá tartama alatt Clarisse és Elemér együtt maradtak a filagóriában.

— Mivel köszönjem meg magának ezt a kitüntető szivességet Badolyka — szölt Hegyi — mialatt ragyogott szivarjára és nyugodtan nézte a kieresztett füstkarikákat.

— Ne köszönje semmivel, csak annyit tegyen meg, hogy ne bánjon úgy velem...

Hegyi nagyot nézett. El nem tudta képzelni, hogy mivel bántotta volna meg ezt a drága jószívű kislányt. Már akarta kérdezni az okat, de a Réthy fiúk nagy robajjal visszatértek. Ugy segítettek magukon, hogy szépen megfellezték a szivart.

Egy este valamelyik fiókban a Clarisse szobájában találtak egy arczképes lapot. A fiuk egykori házi nevelője küldte. Hegyi ugyan sohse látta szegényt, csak a fiuk mondták, hogy eléggé rut az arca. De egyben össze is beszéltek, hogy Badolykát most evvel az alakkal felbosszantják.

Az alkalom vacsora után meg is jött.

Az altábornagy meghallgatta a jelentéseket s ellovagolt a csapatok előtt. Ezután az egyik sátorba vonult, szemben az oltárral.

A tábori mise 7 órakor kezdődött; Gula Márton tábori lelkész csendes misét mondott, s végül a tisztelgésre vezényelt csapatokra az Oltáriszentséggel áldást adott.

A szent mise alatt a csapatok disztüzeket adtak, a zenekar pedig egyházi zenedarabokat adott elő.

A tábori misén nagyszámu előkelő közönség volt jelen s végignézte a szép katonai ünneplést.

A diszfelvonulás.

Impozáns látványt nyújtott a tábori mise után a csapatok diszfelvonulása az altábornagy előtt, akit a különböző fegyvernemekhez tartozó tisztek környeztek.

A hadapródiskola növendékei nyitották meg a felvonulás sorát. Keményen, dőlözegen lépdelték el az altábornagy és környezete előtt a derék hadfiak, a jövő tisztikar erősségei.

Utánuk következtek hosszú sorban a József-erred, a honvédség, a közös- és honvédhuszárság, a tüzerék, ágyukkal és az élelmezési csapat legénysége.

A fegyvereken visszaverődött a nap sugara s meglepő szép látványt nyújtott, amikor a csapatok egész hosszú sorban kifejlődtek.

A zenekar a defilée alatt indulókat és magyar darabokat játszott.

Ezután a csapatok zeneszó mellett bevonultak a laktanyákba.

Az ünnep alkalmából a katonaságnak egész nap pihenőjük volt.

Te Deum a székesegyházban.

Reggel 9 órakor a lat.szert. székesegyházban hálaadó isteni tisztelet volt a Felség születésnapja alkalmából.

A tábori mise reggel már a mezőn megtartván, a csapatok nem vonultak ki teljes számban a székesegyházhoz, hanem egy disz zászlóalj ment ki s a templom előtti téren foglalt állást.

A tisztikar, Steinsberg Mór altábornaggyal élén, teljes számban megjelent a Te Deumon. A polgári hatóságok, hivatalok főbb tisztviselői, részben diszmagyarban jelentek meg. A megye és város tisztviselői dr. Beöthy László főispánnal vettek részt a szent misén. Ezenkívül nagyszámu előkelő közönség töltötte meg a templomot.

Dr. Szemrecsányi Pál, v. b. t. t. püspök diszfogaton érkezett a templomba, dr. Szemethy Géza, pápai tb. kamarás, püspöki irodaigazgató-titkár kíséretében. A főajtónál a káptalan tagjai és a papság fogadták.

Az ünnepélyes szent misét a püspök ur O. Excellentiája tartotta, nagy segédlettel.

A megerősített székesegyházi ének- és zenekar kiváló egyházi zeneműveket adott elő.

A szent mise alatt a disz zászlóalj a szokásos diszlovéseket adta.

A diszebéd.

Délben 1 órakor dr. Szemrecsányi Pál püspök fényes diszebédet adott, amelyre a város előkelőségei voltak hivatalosak.

A palota tágas nagytermében voltak elhelyezve az asztalok, remek terítékekkel s szebbnél-szebb virágokkal — javarészt lótszusszal — diszítve.

A diszebédén részt vettek:

Dr. Baróthy Akos, Bary József, Békési József, Beleznay Antal, dr. Beöthy László, Bereczky Géza, Bordé Ferencz, dr. Bozóky Alajos, Bozóky Béla, Bundala Mihály, Bunyitay Vincze, Butyka Lajos, Brém Lőrincz, Czvek Kálmán, Darvassy Lajos, Deák Gyula, Dencs János, Dobosffy Alajos, Dús László, Edlmann Lipót, Erős Rezső, Fetszer Antal, Fischer Oskár, Fráter Barna, dr. Fráter Imre, Gabriely Lajos, Gerabek Károly, Gerő Armin, Grátzer Károly, Grócz Béla, Gula Márton, Gyalokay Jenő, Hauser Sándor, Hausner Oskár, Hauser Henrich, Hegyesi Márton, Hlatky Endre, Horváth Péter, dr. Hoványi Géza, Huzella Gyula, Janniczky István, Jelentsik István, Jóny László, Kalliwoda Victor, b. Karg János, dr. Karsch Lollion, Keszthelyi Zoltán, Kleedorfer Lambert, Kolák János, Komlóssy József, dr. Kosmely Ferencz, Kovács Béla, Kozári Gyula, Krammer Károly, Kra'ochwila Hugó, Kurovsky Ferencz, dr. Laurán Agoston, Lukács Géza,

Lukács Ödön, Lukács Vitalis, Major Lajos, Major Miklós, Mangra Vazul, Marschner József, Markovits Antal, dr. Márkus László, Mayer Antal, dr. Mayer László, Medvigy Mihály, Milius Károly, dr. Molnár Imre, dr. Moré Pál, Murati Frigyes, Nagy Márton, Nátafalusy Kornél, Nedeczky Ferencz, Nogely István, Nordon Brunó, Novotny Alfonz, Orley Kálmán, Oszterlam Armin, Palotay László, Papp Imre, dr. Papp Oszkár, Philippovics Alajos, Popovits György, Ragány János, Ritoók Zsigmond, Ruscha József, Sas Ede, Sável Kálmán, Schlemüller Vilmos, Schmazsenka Ernő, Schmidt Pál, Schöpflin Agoston, Sokoll József, Somogyi Aladár, Stauber József, dr. Steinberger Ferencz, Steinsberg Móricz, Straba Gyula, Szabadhegyi Géza, Száhlender Károly, Széchenyi Jenő, Szemes Imre, dr. Szemethy Géza, Szunyogh Lóránd, Tembatz Károly, Ujfalussy István, Urbán Adolf, Varró Domokos, Vasko Károly, Vinkler József, Vivenot Oskár, Voinovii Emil, Vucii Vazul, dr. Vucskics Gyula, Wallner Odön, Wittstock Ernő, dr. Wimmer Julián, Wolff Emil.

Az ebéd közepén a zene elhallgatott s dr. Szemrecsányi Pál püspök felemelkedett helyéről s felköszöntötte ő Felségét.

A magas szárnyalásu, hazaszeretetet sugárzó beszéd feljegyzéseink szerint körülbelül a következő volt:

A püspök pohárköszöntője.

Mélyen tisztelt Uraim!

Felséges Urunk, apostoli királyunk születése napját ünnepeljük ma, kinek legmagasabb személyében az egész világ a bölcsesség, nagylelkűség, fáradhatlan munkásság, szívjóóság és nemes lovagiaság fenséges példaképét tiszteli. Hogy mi ő nekünk, magyaroknak, s az isteni gondviselés mily nagy áldását birjuk mi benne, azt a maga teljes valóságában és nagyságában csak az utókor előtt fogja feltárni az igazságos történelem. Mi csak áldhatjuk a Mindenhatót, hogy Felséges Urunkat a magunkénak mondhatjuk s a reánk nehezedett nehéz időkben szent István koronája az ő fején nyugodott. Hiszen, ha a mai ünnepen lelkünkben felidézzük alkotmányos dicső uralkodása legnehezebb mozzanatainak emlékét, ha

Réthyék beem maradtak az ebédlőben a lapokat olvasni, a fiatalok meg kiültek a ház elé a verendára. A támadás rögtön megkezdődött. A főszerepet Hegyi vitte. Avval kezdte, hogy találkozott a nevelővel és valahogy szóba kerültek Réthyék is. Persze a nevelő arca rögtön felderült és mindjárt Clarisse után érdeklődött.

Badolyka eleinte tiltakozott, de aztán látva, hogy nem bír a fiukkal, némán hallgatott. De mikor már Hegyi odáig ért, hogy e nagy hallgatás oka csak az, hogy nagy szerelmét el ne árulja, sértődötten és megbántva ott hagyta az egész társaságot.

Hegyi csak most látta be, hogy túllőtt a célon. Illetőleg, hogy mindenféleképpen helytelen dolgot cselekedett.

Kedvetlenül tért be szobájába pihenni. Bántotta a dolog nagyon. Es valami különös érzelmeket tapasztalt magában. A mint maga elé képzelte a kis Badolykát, mikor szinte könybe-lábadt szemekkel ott hagyta őket, egész elbájosuló szépségnek tűnt föl. Nagy barna szemei szinte ragyogtak, előre bigyesztett piros alsó ajkán a dacz, és arczoskaja gödreiben a kellem tanyázott. Az ébenfekete hajból néhány akaratos fürt szándéktalanul ároyékolta be szép fehér homlokát meg rózsaszínű arczát és mikor sértődötten otthagya őket, oly vigasztalón szép és oly derítően bájos volt. A szépség fogalma megbántva és megsértve, mikor vidáman és boldognak kellene lenni.

Reggel egész jókor kelt fel. A fiuk még aludtak. Lement a keribe és andalogva sétált a park utain. Badolyka volt az eszében akkor is. Hiszen egyformán szép volt ő évekkel ezelőtt is és ő még most jön erre rá? Illetőleg tudta ő ezt, hanem, hanem . . . azt nem vette észre, hogy a kisleányból nagyleány lett, hogy Badolykából Clarisse lett.

A filagoria felé vette útját. Amint be akar kanyarodni, rögtön meglátja, hogy ott már ül valaki.

Még pedig Badolyka. Kedvencz szórakozásának hódolva, vászonra festett. Nem akarta munkájában megzavarni, hát megállt és úgy nézte a távolból.

Badolyka egyszerre abba hagyja a festést és elmerengve néz maga elé. Es amint így áll ottan, látni lehetett, hogy ez már nem a semmiségeken is eltűnődő kis leány, hanem az a boldogító lelkiállapotban levő és édes sejtésekkel eltelve levő angyaliszerű lány lélek, a ki jövőjét elképzelve építi magának a sokszor csalóka légvárakat.

Hegyi nem bírta magát tovább tartani, megindult a filagoria felé.

— Jó reggelt kívánok drága kis Badolyka. Bocsásson meg, hogy oly nagyon megsértettem. Nem is mentem magam. Megérdemlek mindent magától, csak egyre kérem, — ne haragudjék reám.

— Hiszen oly mindegy az Hegyi urnak!

Mit érdekl az önt, ha egy ilyen kis lánynak, egy Badolykának valami baja van.

— Látom, hogy neheztel rám, mert még uraz is, amit sohaem tettem.

— De ha meg ugy mondom, hogy bácsi, azért is haragszik. Lássam milyen maga. Es most állítsa párhuzamba, hogy mit kérek én magától. Csak azt, hogy ne nézzen már olyan csúri kis lánynak és ne . . .

— Es én nem nézem többé annak, nem is nézhetem, mert maga már csakugyan nagy leány, nem is mondom többé, hogy Badolyka, hanem Clarisse nagysám, de egyet kérek most megint én is . . .

— Hiszen tudja, hogy milyen együgyű jó szívem van, ugy is meg fogom tenni.

— Hát arra kérem, hogy ne urazzon és ne bácsizzon viszont engem maga se.

— Hát hogy mondjam?

— Ha megengedi, ugy a mint én: Drága Clarisse!

— Na a jelzőket elhagyom. Elégedjek meg csak ha annyit mondok: Elemér.

— Köszönöm anyagi Clarisse. Es tudja-e, hogy mi késztettem engem erre, miféle szokatlan és szent érzelem?

— Honnan tudjam? De különben majd máskor mesélje el, mert most be kell mennem szétnézni a reggelhez.

visszaemlékezünk az önfeláldozó munkára, melylyel nemzetünk védangyalától, dicsőült Erzsébet királynénktől támogatva fáradozott, hogy beheggeszsze a nemzet évszázados sebeit, helyreállítva a király és nemzet egyetértését és kölcsönös bizalmát; ha ma lelkünk előtt feltűnik ősz királyunk fenséges alakja, amint feltámasztja sirjából Pálcóczy Ferencet s hazaszállítja idegenben porladozó hamvait, hogy a nemzet királyával egyetértve, erőt és lelkesedést merítsen történetének dicső múltjából: akkor a csodálat és tisztelet érzelmeivel hódolunk ma a lélek nagysága s a szívnek valóban királyi nemessége előtt, melynek példáját a történelem lapjain hiába keresnők s melynek emléke a magyar nemzet szívéből nem fog kivesszenni soha. Ez érzelmektől áthatva emelem poharamat Urunk, királyunk I. Ferencz József 5 Felségének egészségére, imaszerű fohászszal kérve Istent, hogy Felséges Urunkat magyar nemzetünk boldogítására sokáig éltesse.

A szép pohárköszöntőnek, melyet a jelen voltak állva hallgattak végig, frappáns hatása volt. A szemek csillogása élénk kifejezője volt annak a lelkesedésnek, amelyet a beszéd a jelen voltak szívében keltett.

Az ebéd menüje a következő volt:

Consommé Sévigné
Sterlet froide sauce tortare
Filet de boeuf Crepiettes garni
Soufflé de jambon Casterea
Dindon róti
Salade française
Compote méléé
Glaces variées
Fromages
Fruits
Dessertes

Cafe Mocca

Az ebéd alatt a József ezred zenekara a következő zenedarabokat adta elő:

1. Nyitány. Mozart »Figaró házassága« cz. operájához.
2. »Művész élet.« Strauss keringője.
3. »Abránd.« Erkel »Bánk Bán« cz. operájából.
4. »Aes halála.« Grieg »Peer Gynt« cz. operából.
5. »Ez kell a magyarnak.« Egyveleg Sántától.
6. »Keringő az életem.« Vollstedt keringője.
7. »Hamis nyomon.« Schinrl egyvelege.
8. »Borura derü.« Mária Dorottya főhercegnő dala.

Délután fél 4 órakor ért véget a pompás lakoma s a vendégek szívélyes bucsu után távoztak a püspöki palotából.

Az ünnepély alkalmából a József ezred tisztikarának étkezéjében, valamint a tisztikarétkezéjében disztrakomák voltak, amelyeken lelkesült felköszöntőben ünnepelték király 5 Felségét.

Budapesten.

A király születése napja alkalmából reggel kilenc órakor megtartották a szokásos vérmező disztrakomát Budapesten.

Reggel kilenc órakor már Budapest egész helyőrsége feszis állásban vár a Lobkovitz herceg hadtestparancsnok megérkezését, akinek kocsija nemsokára fel is tűnt az úton. Trombiták recsegése között lóra szállott és fozadta parancsnokló táborok jelentését, azután a mezőn felállított sátorban a tisztikar misét hallgatott.

A mise végeztével ment végbe a szemle

amelynek hatását és látványos voltát igen rontotta az iszonyu nagy por, mely a mező gyér fűvét megszállotta.

Lobkovitz hadtestparancsnok megelégedését és dicséretét fejezte ki a csapatok kitűnő magatartásán, azután visszakocsizott a várba.

A Mátyás-templomban ünnepies istentisztelet volt. A szentély előtti első padsorokban foglalt helyet gróf Tisza István miniszterelnök, Csáky Albin gróf a főrendiház elnöke, Khuen-Héderváry Károly 5 felsége személye körüli miniszter, Flósz Sándor igazságügyi miniszter, Lobkovitz herceg hadtestparancsnok, Márkus és Halmos polgármesterek, több főiszt s igen sok előkelőség.

A misét dr. Kohl Medárd püspök pontifikálta lényes segédlettel, amelynek körülbélül háromnegyed óra múlva lett vége, a templom kórusáról felhangzó gyönyörű ének közepette.

A vidéken szintén megülték a király születés napját.

Külföldön.

Bécs, aug. 18. O felsége születésnapja alkalmából a város ünnepi díszit öltött. Reggel 5 órakor az arzenálban 24 ágyulóvést tettek. Már előbb kivonultak a kaszárnyákból a zenekarok és zeneszóval bejárták az utcákat. Számos templomban és a kaszárnyák kápolnáiban a csapatok számára istentiszteleteket tartottak.

A Belopotoczky tábori püspök által nagy asszisztenciával a Klotild-templomban tartott istentiszteleten jelen volt Lipót Szalvátor főherceg, Pittreich hadügyminiszter, Beck báró vezérkari főnök, Üxtüll gróf hadtestparancsnok, Waldstätten és K opacsek altábornagyok, számos tábornok, törzs- és főiszt és az idegen katonai attasék.

Az összes felekezetek templomaiban ünnepies istentiszteletek voltak, a melyeken az állami és városi hatóságok, a tanulóifjúság tanítóikkal — és nagyszámu közönség volt jelen.

Ischl, aug. 18. Ma 5 Felsége születésnapján a nyilvános és magánünnepetek már kora reggel fel voltak lobogóva. A Ferencz Károly főherceg monumentális ut gurilauddal és alpesi viragokkal volt díszítve. 9 órakor a császári villában ünnepelték az uralkodóház tagjai 5 Felsége születése napját. Utána Neimayer prelátus misét mondott, a melyen jelen volt 5 Felsége utóköivel. 10 órakor Mayer püspök a plébánián ünnepies istentiszteletet tartott Te Deummal, a melyen jelen voltak Mária Valéria főhercegnő, Ferencz Szalvátor főherceg, a ki tegnap este érkezett ismét vissza, Gizella hercegnő és Lipót bajor herceg, magas katonai méltóságok, az arisztokrácia tagjai, a helyi hivatalok és hatóságok fejei, a képviselőtestület, a katonai hadastyánegylet, az önkéntes tűzoltóság a polgári dalárda kíséretében, valamint a többi egyletek lobogóik alatt. Az istentisztelet főbb momentumait megszólalásokkal jelezék.

London, aug. 18. A Mornin post I. Ferencz József császár és király születésnapját ünnepelve írja: Számosak az okok, a melyek 5 Felségék alattvalói szeretetét és köszönetét biztosítják. Ferencz József császár kormányzása alatt ment végbe az a hatalmas fellendülés, a mely a Monarchiának mai hatalmas állását Európában megszerezte. Auszriában — Magyarországgal egyetemben tiszteséggel tölti e helyet. A jelenlegi nehézségek Auszriában és Magyarországon — írja a lap — nagyobbbrészt muló természetűek; azok el fognak tűnni.

Ezred jubileumi érem.

A hivatalos lap legutóbbi száma a következő legfelső parancsiratot közli:

Ama nap 50 ik évfordulójának alkalmából, a melytől kezdve az akkori 8. sz. hadtest-tüzérezred Nevemet viseli, indítatva érzem magamat ezen ezrednek ezredtulajdonosi jubi-

leumi érmemet adományozni és ezen ezred lövegeit különös ismertető jellel ellátni.

Ez a rendeleti közlönyben 1904. évi aug. 18-án teendő közzé.

Tudatom továbbá Onnel, hogy az ezredtulajdonosi jubileumi érem alapításával, valamint a lövegek ezredtulajdonosi jubileumi érmével való megjelölésével fölmerülő kiadások saját magánpénztáramból fognak fedeztetni.

FERENCZ JÓZSEF, s. k.

A keletázsiai háboru.

A japánok előrenyomulnak.

Csifu, aug. 18. A japánok behajóztak a Galamb-öbölbe és Parlingsing felől előrenyomultak a vár felé. A mult éjjel Port-Arthurt a Galamb-öbölből bombázták.

A háboru költségei.

Pétervár, aug. 18. A hivatalos lap írja: A hadicélokra rendelkezésre álló szabad összegekről a kormány által május 13-án közzétett kimutatás szerint azok a háboru kezdetén több mit 300 millióra rugtak. Időközben aug. 16-ig az összes tárczáknak hadicélokra 257 és fél millió hitelt nyitottak. Ebből kitűnik, hogy a 800 millió frank névértékkel kibocsátott 5 százalékos kölcsön eredménye még érintetlen. A most elrendelt új kölcsönt avval magyarázzák, hogy a rendelkezésre álló eszközöknek idejekorán való kiegészítése a háboru alatt különösen fontos és a sorozatok elhelyezése némi időt vesz igénybe. Az új kölcsön formáját illetőleg megjegyzendő, hogy a birodalmi kincstár jegyei Oroszországban széleskörű elterjedésben levő értékpapírtípus és különösen háboru idején igen keresettek, mert nincsenek alávetve árfolyamingadozásoknak. Gyakran fizetési eszközként használják azokat magánszemélyek közt. Az új kölcsönből 100 millió elhelyezése már biztosítva van.

Port Arthur végpercei.

Csifu, augusztus 18. Városzerte beszélnek, hogy Port-Arthur kaptulált. Alexejev ugyanis Csifun keresztül küldötte válaszat Stössel tábornoknak, melyben megengedi a vár feladását. Az őrség szabad elvonulását a japánok biztosították. A vár átadása három napon belül megtörténik. Robbanásokat és nagy dőrejt hallanak. Azt hiszik, hogy az oroszok teszik hasznavehetetlené a port-arthuri felszereléseket és felrobbantják a kikötők rakodópartijait, a mólókat, raktárakat, főleg pedig az erődöket. A 17-én este visszatért hajónad ismét kiment a nyit tengerre. Az összeütközés Togo hajóival minden percében megtörténhetik.

London, aug. 18. A csifui táviratokat itt erős kétkedéssel fogadják. Valószínűtlenné teszi Port-Arthur feladását a kikötőjében még mindig védelmet találó hajók sorsa. A »Daily Mail« tudósítója arról értesíti lapját sürgős táviratban, hogy Alexejev hozzájárult a vár feladásához, de a hajónad szabad elvonulását is a feltételek közé sorozza. Ebbe a japánok nem mennek bele. Egy tokiói távirat szerint, a mikádó hajlandó beleegyezését adni a port-arthuri hajók leszereléséhez. Ez esetben a hajók Oroszországi, maradvak.

Csifu, aug. 18. Por-Arthur legnagyobb részét romba döntötték az ostromló sereg bombái. A város sok része ég. A tűzoltóság, mely fegyverben áll, már ki se vonul oltására. Allítólag az élelmiszerekből is teljesen kifogytak. A szénraktárak is végkép körülvettek, úgy hogy a hajónad ha készlete elfogy, teljesen elveszti akcióképességét. Egy bomba felgyújtotta az óriási petrolumraktárakat melyek már napok óta égnek, s fénytök messze bevilágítja a vidéket. Más helyen több löporraktárt robbantottak fel a japán lövegek. A város és vár helyzete kétséguejő.

London, aug. 18. Egy Vejhajveibe menekült orosz tiszt borzalmas részleteket közöl Port-Arthur helyzetéről. Ha fel nem adja Stössel a várat, a japánoknak egy jól intézett s elhatározó támadása után el kell esnie. A kihezett csapatok lázadóban vannak. A mi-nap részeg katonák Stössel szállására rohantak s halálra keresték a tábornokot. Valamennyit kivégezték. Maguk a tisztek ajánlják Stösselnek, hogy adja fel a várat mielőbb, mert teljességgel tarthatatlan s csak fölösleges mészárlás a további hiábavaló védelem. A katonák erősen zugolódnak, akiket alig bírnak engedelmességre bírni. A fejlettség általános. Port-Arthurban az a hír terjedt el, hogy Kurapatkint Mukden alatt is megverték.

London, aug. 18. Csifából megerősítik azt a hírt, hogy Alexejev a kapituláció feltételül a hajóhad és helyőrség szabad elvonulását tűzte ki. Már tudták is azt a japánokkal.

Budapest, aug. 18. (Saj. tud. táv.) Londonból jelentik: A mikádó azért tett ajánlatot Port-Arthur kapitulációjára vonatkozólag, hogy ezáltal elkerüljék azt a tömeges emberáldozatot, melyet a vár végső ostroma megkíván. A port-arthuri helyőrségnek hiábavaló minden erőlködése; a japánok tulsulyban vannak. A francia és amerikai attasék elhagyták Port-Arthurt. A lakosság a földalatti folyosókban tartózkodik, melyekkel Port-Arthur keresztül-kasul van aknázva. A japánok biznak benne, hogy 5 nap alatt beveszik Port-Arthurt.

Budapest, aug. 18. (Saját tud. táv.) Londonból táviratozzák: Port-Arthur bombázása nem szünetel. Julius 30-ig a japánok elfoglalták az összes külső erődöket.

Port-Arthur nem kapitulál.

Budapest, aug. 18. (Saját tud. táv.) Londonból jelentik: Stössel tábornok, Port-Arthur parancsnoka a legridegebben visszautasította a japánok felhívását a vár megadására. Yamagata japán hadügyminiszter utján udvariasan megköszönte a mikádónak a vár feladására és a lakosság szabad elvonulására tett ajánlatát.

A tunguzok működése.

Pétervár, aug. 18. A japánok felvonulása újra megindult. Oku előcsapatái, már legfőlebb 8 kilométernyire állanak Ansancsautól, melyben erős csapatokat hagytak. A tunguz bandákat a nagy esőzés nem hátráltatja. Még a Taiszen túl is felűtik fejüket. Különösen a mukdeni vasútvonal körül ólálkodik. Ugy látszik, az a céljuk, hogy felrobbantsák a hidakat s megrongálják a pályát, hogy megakadályozzák a hadi felszerelések elszállítását Liao-jiangból, mely szakadatlanul folyik. Niucsvangban állítólag erős japán csapatok szállnak partra s nagy rektárakat építenek. A Liaon és Taisze folyón sok kisebb japán szállítóhajót láttak felfelé haladni. Az esőzés erősen hátráltatja a hadműveleteket.

Felavatási ünnepély a hadapród iskolában.

Nagyvárad, aug. 18.

Nyolczvannolcz derék, erőteljű duzzadó magyar ifjut avattak fel tegnap délelőtt a nagyvárad honvéd hadapród iskolában tiszthelyettesé. Nyolczvannolcz derék hazafias érzésű magyar tiszttel szaporodott a magyar hadse-

reg száma. Négy évi nehéz szorgalmas munka árán elérték azt, ami szívüknek legfőbb vágya volt; hosszú kardot köthettek oldalukra. Megkapták fáradságuk jutalmát.

Az iskola, mely kiképzést, nevelést adott az ifjaknak, utjokra bocsátotta őket, hogy ha kell, vértük árán is védelmére legyenek szeretett magyar hazánknak.

A felavatási ünnepélyen, mely a hadapród iskola udvarán ment végbe, ott volt városunk színe java.

A felavatási ünnepély nem úgy, mint rendszeren, közvetlen a táborig mise után vette kezdetét, hanem déli 11 órakor.

Eskü előtt a hadapródiskola végzett növendékei az iskola udvarán állottak fel a harmadéves növendékekkel és egy honvédszólóaljjal egyetemben. A csapatok míg rövidesen elhelyezkedtek, a közönség még mindig özönlött a helyszínére. A nap hősei: a felavatandó növendékek még mindig hadapródi ruhában voltak, puskával a vállukon. Miután elhelyezkedtek, eléjük lépett az iskola segéd-tiszte s messze csengő hangon felolvasta a tiszthelyetteseké kinevezett hadapródok névsorát s azt, hogy ki melyik ezredhez lett beosztva. A kinevezési arany-parancs felolvasása után a végzett növendékek felsiettek az épületbe, hol — most először — magukra öltötték a ragyogó tiszthelyettesi egyenruhát s pár perc múlva már hosszú karddal jelentek meg a közönség előtt. Örömtől ragyogott mindenikük arcza.

Most került a felesküvésre a sor. Az eskü szertartásához egy kis asztalka volt felállítva, melyen egy feszület és két égő gyertya állott. Az asztal mellett állott a 4-ik honvéd gyalogezred zászlótartója; a zászló mellett egy tiszt, kivont karddal.

Kovács Gyula, a hadapródiskola érdemes hittanára az eskü letétele előtt magas röptű, gyönyörű beszédet intézett az ifjúsághoz, telve hazafiaszággal.

Beszéde után figyelmeztette a felavatandókat az eskü szentségére s felolvasta az eskü mintát, melyet a nyolczvannolcz tiszthelyettes utána mondott, megfogadva, hogy a hazához és a királyhoz utolsó csepp vértükig hűvek maradnak s a *szentesített törvényeket* minden körülmény között védelmezni fogják.

Amint az eskü szavai elhangzottak, előlépett **Mayor Miklós** alezredes a hadapród iskola köztisztviselőiben álló kitűnő parancsnoka s a következő beszédet intézte a felavatottakhoz:

Nagy örömmre szolgál, hogy a mai emlékeztetés napon hadapród-tiszthelyettesekké történt kinevezetésüket tudomásukra hozhattam. Amidőn nehéz, de nemes kötelességekkel járó életpályájukra bocsátom önöket, szívem mélyéből s az intézet tisztii és tanári kara nevében is legőszintébb szerencsekívánataimat fejezem ki.

Bucszóul most is azt az intelmet kötöm szívükre: hogy a király és a haza iránti szeretet és hűség, önmegtartóztatás és állhatatosság, kötelességérzet és mély becsületérzés, nemes becsvágy és lovagias gondolkodásmód vezéreljék önöket minden körülmények között.

Adjon a Mindenható önöknek ehhez erőt, hogy követhessék intézetünknek lelkiükbe és szívükbe vésett szent jellegét:

Istennel a királyért és a hazáért!

A beszéd után a tiszthelyettesek kirántották kardjukat s azt magasra tartva, háromszoros éljont kiáltottak.

Steinsberg Mór altábornagynak, a helyőrség parancsnokának, — ki szerencsét kívánt a növendékeknek pályájukhoz — lelkesítő beszédét hosszasan megélejezték.

Délben diszebed volt a hadapródiskolában, melyen a tanárok és az összes növendékek részt vettek.

Az újonnan kinevezett tiszthelyettesek a következők:

A gyalogságnál:

Balázs Gyula, a kolozsvári 21. Bokor Mihály, a brassói 24. Kis és nagyselmeczi Told Dezső, a soproni 18. Pécsi János, a miskolci 10. Baoholaz János, a székesfehérvári 17. Mács Elek, a soproni 18. Komornik Aladár, a székesfehérvári 17. Dorntak Lajos, a munkácsi 11. Zala Károly a lugosi 8. Dinka István a pozsonyi 13. Urbanek István a szegedi 5. Eötvös Sándor a debreczeni 3. Török Albert a marosvásárhelyi 22. Indrikovits Sándor a szegedi 5. Prahács Gyula a budapesti 1. Abaffy Emil a kolozsvári 21. Rapp Rezső a nagyvárad 4. Nemes Gusztáv a kolozsvári 21. Stiber Gusztáv a miskolci 10. Kovács Kálmán a nagyvárad 4. Juhász Imre a verseczi 7. Molnár Pál a pécsi 19. Felsőkubinyi és deménfalvi Kubinyi Gyula az eszéki 28. Egyed József a marosvásárhelyi 22. Kalos József a szatmári 12. Nagy János a debreczeni 3. Biró Géza a budapesti 1. Tóth László a miskolci 10. Vida Gyula a nagyszebeni 23. Simonovánszky Jenő a kassai 9. Poppel Kálmán a nagyszebeni 23. Szabó András a pozsonyi 13. Iglódy Gyula a budapesti 1. Gulrich Sándor a debreczeni 3. Schwarz József a szegedi 5. Csekme Károly a pozsonyi 13. Arnovljevics Milán a zágrábi 25. Nagyernyei Kelemen Attila a marosvásárhelyi 22. Benkő Ernő a nagyszebeni 23. Roszinecz Béla a sziszeki 27. Neumann Ernő a trencsényi 15. Erős Gyula a nyitrai 14. Futásfalvi Pál Imre a brassói 24. Hajós Béla a lugosi 8. Csala Sándor a szabadkai 6. Kaufmann Odön a gyulai 2. Lőrinczy Attila a verseczi 7. Zsebők Ferencz a szegedi 5. Kis Ernő a brassói 24. Stuller Lajos a kassai 9. Endrődy Géza a gyulai 2. Török András a marosvásárhelyi 22. Berka Kálmán a munkácsi 11. Mikes Vilmos a kassai 9. Hoffmann Arthur a brassói 24. Lahner Kálmán a munkácsi 11. Libik József a nagyszebeni 23. Vargha István a marosvásárhelyi 22. Boros Gyula a kolozsvári 21. Wölgyi Nándor a szegedi 5. Acs László a pécsi 19. Csathó István a kolozsvári 21. Stekter Dezső a kassai 9. Orley Arthur a gyulai 2. Ajtay Gábor a debreczeni 3. Nagy Gyula a besztercebányai 16. Földes Zoltán a szatmári 12.

A lovasságnál:

Demel Károly a budapesti 1. Argyelán Zoltán a varasdi 10. Hadzsits Kamilló a váci 6. Krudy Péter a kassai 5. Fodor Jenő a pápai 7. Modor Vidor a debreczeni 2. Oderszky Győző a szegedi 3. Brunhuber László a marosvásárhelyi 9. Fischer Gusztáv a pécsi 8. Rorth Károly a pécsi 8. Gyertyánffy János a szegedi 3. Hertelendy Andor a váci 6. Párisi és nagybácsi Batsmegyei Géza a szabadkai 4 honvéd huszár ezredhez.

A közös hadseregben: A gyalog csapatoknál:

Kesselbauer Lajos a báró Kray 67. Brumayer Béla a IV. Ferdinand toscanai nagyherceg 66. gy. ezredhez. Hencz Ferencz a 29. t. vadász zljhoz. Kraner József a Frigyes Vilmos mecklenburg-strelitzi nagyherceg 31. gy. ezredhez. Wehrfesti Armandola Vladimir a badeni őgróf 23. gy. ezredhez

A lovasságnál:

Zsivánovits Ernő a Ferencz Salvator főherceg 15. Márki Piller Gedeon a Vilmos, a Német birodalom és Poroszország trónörököse, jász és kun 13. és Rózsa Tasziló a Ferencz Salvator főherceg 15. huszárezredhez.

UJDONSAGOK.

* **Szent István napja.** A magyar nemzet első szent királyának: Szent Istvánnak holnap ünnepeljük emlékeztétét. A törvényhozás nemzeti ünnepévé avatta e napot. A templomokban ünnepélyes isteni tiszteletek lesznek. A székesegyházban az ünnepélyes szent misét dr. **Szmrecsányi Pál** v. b. t. t. megyés püspök tartja s **Halász Gyula** szemináriumi lelkigazgató prédikál.

* **Uj honvédhadnagyok.** O Felsége, mint a hivatalos lap legutóbbi száma közli

Mayer Vilmost és Sautka Lázárt a nagyvárad 4-ik honvédegyalozredbe hadnagyokká nevezte ki. Dravecz Draveczky Sándor pedig a 2. honvédegyalozredbe hadnaggyá lett kinevezve.

* **A karmeliták ünnepe.** Mióta a karmeliták magyar tartománya külön vált az osztráktól, most veszi át a rend első házát Zomborban. A rendház mellé épített új templomot Szt István király napján szenteli fel Várogy Gyula fehérvári püspök. A felszentelés ünnepségei három napig tartanak s 21-én, a második napon a váradi káptalan egyik kiváló tagja, Széchényi János apátkanonok, Zombor város jötevője fogja mondani a nagy misét.

* **A gazdák bajainak enyhítése.** A kormány dicséretes buzgalommal igyekszik a szárazság által sújtott szegény nép baját enyhíteni. Különösen a legelőhiány nagyon nehéz helyzetbe hozta a gazdákat. A földmiveltügyi miniszter körrendeletet bocsátott ki s küldött meg Biharmegyének is, amelyben a nagy szárazságra tekintettel, kivételesen megengedi, hogy a vármegye területén levő azon lóhera és luczeraoföldek, hol az aranka nem kevés foltokban van, hanem egész táblákat ellepett, a f. év őszéig használtassanak, s hogy eddigi, esetleg a jövő sarjadások takarmányul felhasználhatók legyenek. Ősszel azonban le kell kaszálni és felszántani ezeket a földeket.

* **A városi szolgák kérelme.** A szegény városi szolgák is felemelték kőr szavukat fizetésük emeléséért. Olyan nyomorúságosan csekély fizetést kapnak, hogy abból lehetetlen a megélhetés normális viszonyok mellett és, hát még a mostani drágaságban. A kérelmet a tanács kiadta a szervezeti szabályzat re-
visiójára kiküldött bizottságnak.

* **Az új tiszthelyettesek szabadságon.** A nagyvárad magy. királyi honvédehadapród iskola tegnap felavatott növendékei az iskolában adott diszebed után, szabadságra mentek. A derék hadfiak nagyobb része még a tegnapi napon elutazott vidékre, hogy az október 1-ig tartó szabadságot családjuk körében töltsék el. Az utcákon azért még mindig nagy számmal lehet látni az egyenruhás ifjakat, kik büszkén csörtetik kardjukat az ut kövezetén.

* **Pusztító tüsek mindenfelé.** A nagy hőség következtében Szarvason és környékén mindennap tűz támad. 15-én gróf Károlyi József székely majorjában égett le sok takarmány; 16-án Léderer László nagybirtokos egyik majorja égett. Szarvason 15-én épen a templom búcsu ünnepély alatt kondultak tüzre a harangok. Tegnap, f. hó 16-án délután a melléképületekkel együtt egyszerre 7 ház állott lángokban. A nagy szél mellett, Isten különös kegyelme, hogy a fél város le nem égett. A nagy tüzzel szemben a 30-40 tagból álló tűzoltó csapat tehetetlenül állott. A közigazgatási hatóság éjjeli őrségre a közmunka erőből 50 embert rendelt ki.

* **Czigány nábobok Pécsen.** Szombat reggel mintegy 35 főből álló cigánykaraván érkezett Pécs városába. A cigányokon az volt a feltűnő, hogy valamennyije, férfiye, asszonya »purdéja« gazdag, festői kosztümben és podgyászokkal szállott ki a vasutról. Czigánytermészetük legfeljebb abban tükozött ki, hogy szálloda helyett az ottani ref. egyház üres telkére telepedtek. Itt aztán a város népének élénk érdeklődése közepette, hatalmas 10 literes tiszt-számóváraikban borszesz láng mellett teát főztek. A teázás közben pedig főtt sódort lakmározásnak, miután előbb még megmosakodának és a vajdát, Uff Demetert, körülállva imádkozának. Majd Uff Demetert, nyakába akasztván aranypénzekkel diszitett széles ezüst lánczát, kezébe revén vajda-botját, titkárja és dr. Aronffy Ró-

bert pécsi ügyvéd kíséretében beállított a kapitányságra, ahol az utóbbi tolmácsolásával elmondotta, hogy Pécsen kíván letelepedni, miért is az ötvösmunkák végzéséhez iparendélyt szeretne. A főkapitány tanácsalanul, határozatlanul állott a vajda előtt mégis. Miért akarnak ezek éppen Pécsen letelepedni? Végre is megtagadta az iparigazolványt és a letelepedési engedélyt. Erre Uff Péter fejedelmi mozdulattal kivette hatalmas borbügyellárisát, a miből egész nyaláb bankót rakott a főkapitány elé:

— Huszezer korona biztosítékot teszek le — tolmácsolhatta sértődötten.

Am a főkapitányt a sok pénz még inkább zavarba hozta és csak azért sem tett eleget kívánságának — egyelőre. Így most a bojár-czigányok ideiglenesen szállodába vonultak, ahol a főkapitány végleges döntését be fogják várni.

A városban persze regényes hírek keringenek a cigányokról. Különösen az aranyifjuság van lázban a vajda ama kijelentése miatt, hogy csodaszép leányát pécsi ifjuhoz akarja nőül adni — százezer korona hozományval.

* **Tehén és a vicinális verseny.** Ha az emher vicinálisra gondol, rendszerint együtt jut vele eszébe a kávémasina, vagyis egy olyan csendes, lassumenetű instrumentum, melynek lassúságánál csak az udvariassága nagyobb. Azt már hallottuk, hogy a vicinális háromszáz méternyire viaszatolták, mert a kalauz bundája leest s a vicinális humanizmus tiltja, hogy a kalauz megfázzék. Azt is hallottuk, hogy egy kanászra teljes 12 percig várakozott fűttenés után, mert hát nagyon hadonászott a kezeivel, félvén a lekéséstől. Eddig azt is mindenki úgy tudta, hogy az indulás rendszeren így szokott történi.

Kalauz: — Talán indulhatnánk már mozdonyvezető ur!

Mozdonyvezető: — Nohát induljunk, ha másképp nem lehet ö. m. a. f.

Mindezt már régóta tudjuk s ép azért csodálkozunk azon a szörnyű eseten, mely szinte bizalmunkat kezdi megrendíteni a vicinálisok tapasztalt biggadsága iránt. Rémhirt hallunk: tegnap a mezőn egy tehén fitymálni kezdte a vicinális. Ugy látszik nem vette komolyan a vasutat. Békésen legelte a fűvet, mikor fűlsiketítő sipolással, lassan, zörögve közeledett a vicinális. A vonat végre sem vette tréfára a dolgot. Neki ment a tehénnek. Szegény tehénünk riadtan ugrott fel s ijedten szaladt előre a pályatesten! A vicinális utána.

Igen mulatságosnak mondják, akik látták, e kergetődzést. Elöl kolompolva szaladt a tehén, utána döcögött a vonat. A masinista teljes gözt engedett s csak így tudott — lépést tartani a tehénnel. Így érkeztek az állomásra, ahol eltűntek a vonat elől a tehén.

Hogy e tanulságos históriának morálja is legyen, a gondatlan pásztort példásan meg fogják büntetni, mert a pályatesten felügyelet nélkül hagyta a tehén.

* **Rendőri hírek. Gazdátlan tárgyak.** Rothbarth Ede szappangyáros egyik istállójában találtatott egy zsák, ruhaneműekkel és edényekkel. Miután a zsáknak eddig gazdája nem akadt, a tárgyak valószínűleg lopásból eredtek s a tolvaj helyezhette el azt. — **Meglopott főhadnagy.** Szent János-utca 18. szám alatt lakó Jon Agoston főhadnagy nyitva hagyott utcai ablakán ismeretlen tettes bemászott s asztaláról a pénzes tárczáját 30 koronával együtt elvitte. A rendőrség nyomozza a tolvajt.

x **Hírek az orosz-japán háborúról** már nem érdeklik a közönséget, de mindig új és érdekes marad Leitner Lázár kalap-, cipő- és férfi divatárú nagykereskedő, (Z)ldfa-u) változatos szemképrázlató raktára, melynek megtekintése ép oly szórakoztató, mint hasznos. Most ősz előtt különösen ajánlható fenti czég, minden néven nevezendő cipő-, kalap- és férfi divatárú cikkek beszerzésére, mert a mellett, hogy csakis a legutolsó divatu cikkek lesznek áruba bocsátva, az árak is

hihetetlenül olcsóra vannak szabva, miről a legkönnyebben meggyőződhetünk, ha ősz szükségletünket ott szerezzük be. 744

NYILTTÉR.

Jó házból való fiuk
asztalos tanuló
felvétetnek **KÁLMÁN** és
RÉH gépekkel berendezett
asztalos ipartelepén.
Nagyvárad, Kálvária-
utca 29. szám.

TAVIRATOK.

Helynökválasztás Kalocsán.

Kalocsa, aug. 18. (Saj. tud. táv.) Tegnap volt a kalocsai káptalan helynök-választása. Háromszor szavaztak. Mindhárom szavazásnál Majorossy János felszentelt püspök és Mayer Béla dr. választott püspök egyenlő szavazatot kaptak. Már most Desseffy csanádi püspök van hivatva eldönteni, ki legyen a püspöki helynök kettőjük között. Desseffy döntése ellen felebbezni lehet a római pápához.

Schönerer diszpolgársága.

Eger, aug. 18. (Saját tud. távirata.) Schönerer reichrathi képviselő lemondott Eger város diszpolgárságáról.

Plehve merénylője.

Budapest, aug. 18. (Saj. tud. táv.) Pétervárról vett értesülésünk szerint Plehve orosz belügyminiszter merénylőjét végre sikerült kideríteni. Moronow Ivánnak hívják. Hallgatója a czarkowi egyetemnek. A czarkowi egyetem ifjusága közt titkos szövetség létesült forradalmi törekvésekkel, ennek a szövetségnek volt megbízottja Moronow. A czarkowi egyetem hallgatói közt számos letartóztatás történt.

Elpusztult község.

Budapest, aug. 18. (Saját tud. táv.) Topánfalva porig leégett. A lakosság nagy nyomornak néz elébe. A kár 1,600.000 korona. Még a telefon és táviró oszlopok is mind odaégték.

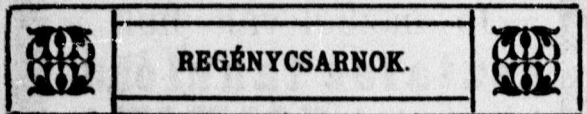
Vasutasok bünpöre.

Temesvár, aug. 18. (Saját tud. táv.) A kir. törvényszék vádtanácsa mai ülésében Varga vasuti főmérnök és nyolcz társa ellen folyamatba tett bünvádi eljárást megszüntette, mert a terhőkre rótt büncselekmények büntetendő tényálladé-
kot nem állapítanak meg, és mert terheltek a vasutas sztrájk alatt rendszeren

teljesítették szolgálatukat. A kir. alügyész felebbezést jelentett be a vádtanács eb-
beli határozata ellen.

Leégett város.

Minsk, aug. 18. A vilnai kormány-
zóságban fekvő Voloskin várost a tűz
teljesen elpusztította.

A brixtoni rejtély.

— Bűnügyi regény. —

Irtá: A. C. D. (Angolból.)

38

A szekerekből előkerültek a szerszámok és házi eszközök: — az ekék és boronák, a fűrészek és gyaluk, az üllők és kalapácsok... s az első nyár végén már pengtek a kaszák és az aransárga kaszálók dusan fizettek a munkás földművesnek. Ekkor kezdék meg a templom építését és kora hajnalról késő estig serényen dolgoztak a munkások, hogy méltó hajlékot emeljenek. Annak, aki kihozta őset az egyiptomi szolgaságból...

John Ferrier és kis leánya szintén elkisértek a mormonokat Utah völgyébe. A kis Lucy hamar megszokott Stangerson testvér sátrában ahol barátja is akadt: a kis, tizenkét éves Stangerson-fü, míg a mormonnak három felesége rövid időn nagyon megszerette a kedves kis leányt. Ezalatt az öreg Ferrier is nagy hasznára volt a karavánnak, mint kitűnő vadász és utmutató, úgy hogy mikor megérkeztek Utahba, a nép vénei elhatározták, hogy neki is ép akkora darabot hasítsanak ki a termékeny területből, mint a többi hívőnek. Kivétel csak Young volt, a próféta, meg a nép vénei Stangerson, Kembell, Johnston és Drebbler, akik egyenkint ötször akkora területet kaptak.

John Ferrier szép kis faházat épített a telkén, melyet idővel folyton nagyobbított és csinósított. Az ügyes, szorgalmas ember nagyon jól értett a gazdálkodáshoz s mivel munkabíró szervezése kora hajnalról késő estig bele nem fáradt a dologba, csakhamar gazdagabb lett, mint szomszédjai s tizenkét év múlva féltucat se volt a Nagy-Sóstó város lakosai közt, ak tehetősebb lett volna nála s nevét jól ismerték messze földön, egész a távoli Wallsatch-hegy-ségig.

Csak egy dolog volt, amiért hitsorsosai nehezteltek rá. Se szép szóval, se fenyegetéssel nem bírták rávenni, hogy oly háremet tartson ő is, mint a többi mormonok. Sohasem adta okát,

hogy miért nem teszi ezt, csak határozottan megmaradt amellett, hogy neki nem kell asszony. Voltak, akik azzal vádolták, hogy megveti a vallást, azért nem nőül; mások azt mondták, hogy fősvény, azért nem akar asszonyt tartani; ismét mások valami régi, romantikus szerelemről meséltek; de akár így volt, akár úgy, az bizonyos hogy John Ferrier aglegény maradt.

Lucy Ferrier együtt nőit nagyra a kis faházzal és gyönyörű szép leánygyá sarjadt. Nem egy utas maradt állva az országúton, mely az öreg Ferrier majorja mellett vezetett, ha meglátta a leányt az ablakban; s nem egy bátor ifju szive dobogott hevesebben, mikor Lucy fölült nevelő-apja szürke lovára s kedvére nyargalt a réten... El is ment a hire messzre földre és szélben úgy emelgették, mint Utah virágát.

Egy szép júniusi napon aztán különös dolog történt. A mormonok nagy része kint dolgozott a szántóföldeken, a poros országúton pedig egymást érték az utasok, kocsi, marhacsordák és szekerek, mert Kaliforniában már kitört az arany-láz s a világ minden részéből oda tödültek a kalandorok.

Lucy aztan reggel a városba küldte nevelő-apja s a fiatal leány, mint rendesen, most is vártatva nyargalt az országúton, mit sem törődve az utasokkal, akik megálltak és sóvár-szemmel nézték a gyönyörű, bátor leányt.

Lucy már csaknem beért a városba, mikor egyszerre csak nagy ökrösorda állta el az utját melyet féltucat vadképű cowboy hajtott be a síkságról. A leány türelmetlenül beugrott a csordába, mint ezt máskor is szokta s igyekezett utat törni a hosszú szarvu ökrök közt... De ezottal baj történt.

Akár véletlenül, akár készakarva, az egyik ökrök megdöfte a lovat, mely erre vadul fölnyerített, fölállt két hátulsó lábára, mint a gyertyaszál s úgy ugrált, rugdalt, hogy kis hujja, hogy Lucy le nem dobtá.

Még ennél is nagyobb baj volt azonban, hogy a ficzánkölő paripától megriadtak az ökrök s egyre jobban szorongtak, tolongtak körülötte, miközben egyik is, másik is meg-meg döfte, ettől pedig a ló lett ismét dühösebb és féltelenebb...

Lucy érezte, hogy minden attól függ, meddig tarthatja magát a nyeregben; mert, ha leesik, a megvadult ökrök menten agyontaposák...

Nem lévén hozzászokva az eféle veszedelmekhez, csakhamar elvesztette a lélekjelenlétét, a fej szédülni kezdett és keze lassankint eleresztette volna a kantárt, ha a háta mögött meg nem szólal egy bátorító hang... Ugyanekkor egy napbarnított markos kéz megragadta a zablát, megfékezte a háborgó lovat s pár perc alatt kivezette az ökrök tömegéből az utat szegélyező rétre.

— Reményem, miss, hogy nem érte baj? — kérdezte a megmentője mély tisztelettel.

Lucy ránézett a fiatal ember leült, búszka arczára és erőltetve föl kaczagott, mondván:

— Baj nem ért, csak szörnyen megijedtem... De ki hitte volna, hogy Poncho így megriadt néhány ökrötől?

— Hála Istennek, hogy ön le nem dobt, — felelte a másik komolyan.

Magas, szilaj képű, fiatal ember volt, izmos lovon ült, durva vadásruhája volt s pusztáját keresztben hordta a vállán.

(Folyt. köv.)

KOZGAZDASAG.

Határidők.

Budapest, aug. 18.

Buza áprilisra	— — — — —	30.92
Buza október	— — — — —	30.69
Tengeri	— — — — —	7.56
Rozs okt.	— — — — —	8.28
Zab ápr.	— — — — —	7.36
Káposzta, repeze, aug.	— — — — —	—

Hivatalos árfolyamok

budapesti áru- és értéktőzsdén 1904. aug. 18-án.

Osztrák hitel	— — — — —	665.50
Magyar hitel	— — — — —	749.50
Allmvasut	— — — — —	604.—
Rimamurányi	— — — — —	488.—
Magyar jelzálog	— — — — —	586.26
Salgótarjáni	— — — — —	—
Wagon-kölcsön	— — — — —	—

Értéktőzsde.

Budapest, aug. 18.

Magyar aranyjárdék 4%	— — — — —	19.10
Magyar koronajárdék	— — — — —	97.15
Magyar vasuti kölcsön aranyban 4%	— — — — —	8875
Magyar vasuti kölcsön ezüstben 2 1/2%	— — — — —	—
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	— — — — —	—
Magyar földtehermentesítési kötvény 4%	— — — — —	97.75
Italmérsi jog megváltási kötvény	— — — — —	98.50
Horváth szlavon földtehermentési kötvényt	— — — — —	2.06
Magyar nyereséj-sorsjegy-kölcsön	— — — — —	1.61
Tiszaszabályozás és szegedi sorsjegyek-kölcsön	— — — — —	99
Osztrák járadék papirban	— — — — —	1.00
Osztrák járadék papirban	— — — — —	1.19
Osztrák járadék aranyban	— — — — —	99
Osztrák korona járadék	— — — — —	1.58
Osztrák államsorsjegyek	— — — — —	16.00
Osztrák magyarban részvény	— — — — —	755.50
Magyar hitelbankrészvény	— — — — —	642.50
Osztrák hitelintézet részvény	— — — — —	638.50
Párisi vista	— — — — —	19.08
29 frankos arany (Napoleon'dor)	— — — — —	117.10
Németbirodalmi márka	— — — — —	289.70
Londoni vista	— — — — —	94.95
20 márkás arany	— — — — —	28.48

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

ÜZLET-ÁTHELYEZÉS!

HOFFER BERTALAN

paplangyártási telepét Fő-utca, Bazár-épületből

Szilágyi Dezső u. dr. Adorján-ház

szouterrain helyiségébe helyezte át, miről a nagyérdemű vevőközönséget értesíti és további szives látogatását kéri.

Kész paplanok dús választékban.

Ugyanott varróleányok folytonosan felvétetnek.

686.

A Polgári Takarékpénztár Részvénytársaság Nagyváradon.

Részvénytőkéje teljesen befizetett félmillió kor.

Betéteet elfogad előnyös feltételek mellett könyvecskékre vagy folyószámlára.

Leszámitol magán- és üzleti-váltókat a legmérsékeltebb kamatláb alkalmazása mellett.

Előleget nyújt értékpapírokra *zálogkölcsön* vagy *folyó számla alakjában*.

Vesz és elad tőzsdén jegyzett értékpapírokat és bevált értékpapír szelvényeket és sorsolt értékeket.

Kézi zálogosztályában (Kossuth Lajos-utca 4 sz. földszint) pénz előleget nyújt *arany és ezüst tárgyakra* valamint *mindennemű ingóságokra* a törvény által megszabott kamat mellett

Rövid vagy hosszabb lejáratu közönséges vagy törlesztéses jelzálog

kölcsönöket nyújt

ház és földbirtokokra

esetleg drága kamatozásu kölcsönöket konvertál 500 koronától kezdve

10—50 évi visszafizetésre a legolcsóbb kamat és tőketörlesztési hányad

881

mellett, gyors lebonyolítással.

Köszvény- és rheumabetegeknek,

346

Wilhelm Ferencz gyógyszerész cs. és kir. udv. szállító urnak Neunkirchen, Alsó-Ausztria. Piesting.

kik ezen betegségekől alaposan szabadulni akarnak, nem ajánlható eléggé a valódi Vilmos-féle köszvény és rheuma elleni vértisztító tea. Készítője Wilhelm Ferencz gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító, Neunkirchen, Alsó-Ausztria; a párisi és mellbournei kiállításokon a legmagasabb díjjal — arany éremmel — lett kitüntetve. Kapható Franz Wilhelm, gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállítónál Neunkirchen, Alsó-Ausztria, valamint a nevesebb gyógyszerházakban és drogueriákban.

Hirdetések felvételnek
a legjutányosabb árban a lap
kiadóhivatalában.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.

SZENT LÁSZLÓ KÖNYVNYOMDA

Nagyvárad, Apáczka-utca 3. szám

Művek

folyóiratok, hírlapok,
vonalzatok,
gazdasági nyomtatványok,
egyházi, községi
és egyéb
hivatalos nyomtatványok,
körlevelek,
levélborítékok.

Elvállal és készít:

izléses kivitelben
mindennemű

nyomdai munkákat
jutányos árak mellett.

Vidéki rendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Levélfek, számlák, falragaszok,

báli meghívók,
tánczrendek, étlapok,
naptárak,
palaczkfeliratok,
névjegyek,

gyászlapok

stb. a nyomdai szakba
vágó nyomtatványok
készítése.

A lat. és gör. szert. kath. egyházmegyei nyomtatványok

raktára.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.

Uj üzlet!

Szolid és pontos kiszolgálás!

A legdivatosabb francia delainek, batisztok,
legjobb mosó kartonok, 140 cztm. széles fekete és tegethof
lüsterek, napernyők, legolcsóbban csak
Kertész Sándornál szerezhethők be,
NAGYVÁRAD, Zöldfa-utca, (Heimann Lipót és Társa czéggel szemben.)

Szolid és pontos kiszolgálás!

Uj üzlet!

„Nagyvárad Hítelbank Részvénytársaság“

(Kossuth Lajos-utca 10. sz.)

házak és földbirtokokra 10—50 évi
időtartamra a legolcsóbb kamatláb
és a legelőnyösebb feltételek mellett

**törlesztéses
jelzálogkölcsonöket
nyújt,**

melyeket a legrövidebb idő alatt fo-
lyósít. Kölcsonkérő részről hiteles
telekkönyvi kivonat, kataszteri bir-

tokiv és esetleg községi becsü-bizo-
nyítvány mutatandó be. Drágább
kamatozásu kölcsonöket bélyeg- és
illetékmentesen convertál.

Elfogad betéteket könyvecskékre és folyó
számlára:

6 hóig elhelyezett **5%-os** kamatot
összeg után fizet.

Előnyös feltételek mellett leszámítol
váltókat.

Értékpapírok, ékszerek és terményekre
előleget ad.

789

Az igazgatóság.

Magyar műbutorgyár

részvénytársaság.

Ezelőtt REISZ és PORJESZ.

Május elsejétől fogva
Szent László-tér, a holdas templom mellett.

Saját készítésü elegáns asztalos
és kárpitos

BUTOROK

modern stylben, gazdag választék-
ban, yár. rban.

Szolid, szabott árak!

Előre haladt idény miatt

az összes nyári szép válogatott rőfös és női divat-árakat
nagyon olcsón elárusítjuk.

Maradékok:

500 méter maradék voil finom . . 19 kr.	500 méter maradék áttört batiszt 13 kr.
500 méter maradék francia b-tiszt 21 kr.	500 méter maradék atlasz szaten 22 kr.
500 méter maradék ruha vászon 25 kr.	5000 méter maradék hazai delin 28 kr.
5000 méter maradék francia delin 37 kr.	

Csipke maradékok 1 kr.-tól feljebb.

Kovács L. és Társánál

Nagyvárad, Zöldfa-utca elején.

Uj áru házuk Zöldfa-utca elején.

Uj áru házuk Zöldfa-utca elején.